

Вучымся назіраць

Матылькі

Матылкі лётаюць над палямі і азёрамі, п'юць
нектар з кветак і адкладаюць яйкі на лісці раслін.

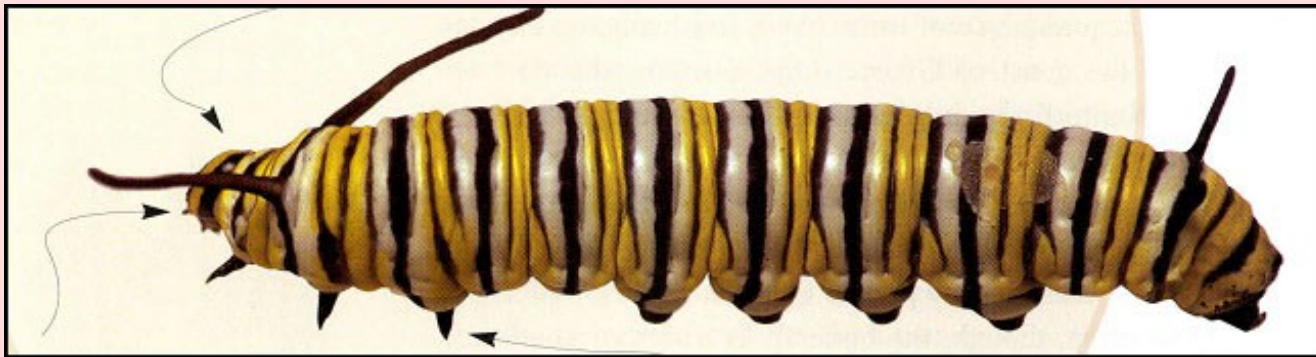
Вось так пад мікраскопам
выглядаюць яйкі, якія адкладаюць
матылі

Праз некаторы час з яйкаў вылупляюцца вусені.

Калі вусень вылупляецца, ён спачатку з'ядае абалонку свайго яйка, і толькі пасля гэтага прымаецца за лісцікі раслін.

У вусеня ёсць вочы, і гэтыя вочы могуць толькі адрозніць святло ад цемры, дзень ад ночы.

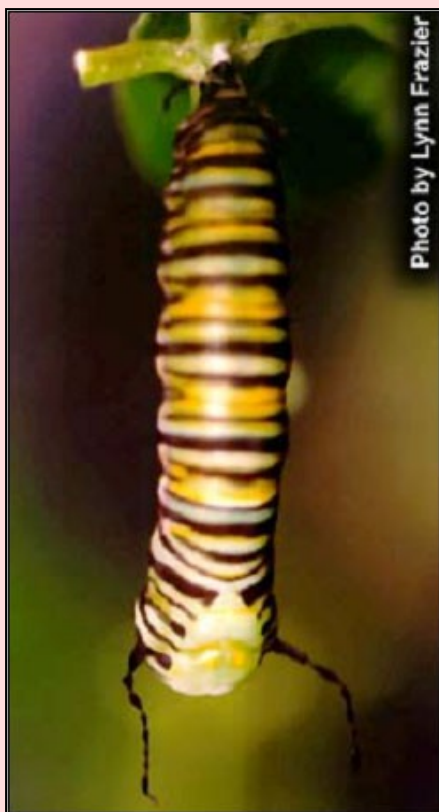
Моцныя сківіцы вусеня ўвесь час што-небудзь жуюць..

Першыя тры пары ног у вусеня сапраўдныя – у іх ёсць суставы і гусеніца можа кіраваць імі. Яшчэ некалькі пар ног без суставаў размешчаныя ззаду.

Калі вусеню пара ператварацца ў матыля, ён прымацоўваецца да лісціка або галінцы расліны, і вісіць уніз галавой.

З свайго рота вусень выпускае тоненькую нітачку, якую ён намотвае на сваё цела, і атрымліваецца кокан.

Вось як гэта адбываецца:

Коканам або лялечкай завуць хатку, у якім гусеніца ператвараецца ў матыля.

У розных матылёў коканы выглядаюць па-рознаму:

Праз некаторы час у
коконе вусень
ператвараецца ў
матыля. І матыль
пачынае вылазіць і
сваёй старой хаткі –
кокана, які ёй
становіцца ўжо не
патрэбен. Калі
матыль вызваліцца з
кокану і высушыць
крылы, ён пачынае
лётаць.

У матыля чатыры крыла: два пярэдніх і два задніх. Пярэднія і заднія крылы могуць працаваць незалежна. У крылах у матылёў ёсць цвёрдыя вены, якія надаюць крылам форму. Праз вены ў крылы паступаюць пажыўныя рэчывы.

Калі матыль жадае есці, ён садзіцца на кветку, разгортвае свой хабаток і пачынае піць нектар.

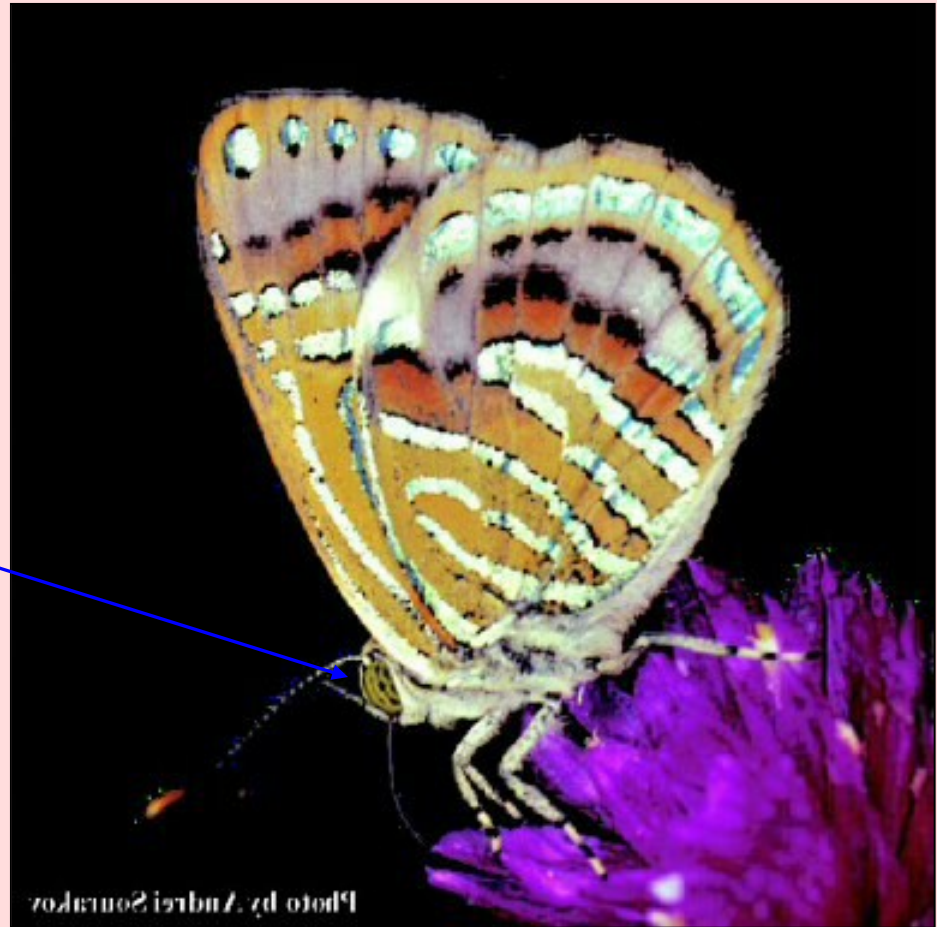
Смак матыль адчувае нагамі. Калі ён ўстане на нектар, то ён адразу адчуе яго смак, і калі ён яму спадабаецца, то ён разгорне свой хабаток і пачне піць нектар.

Ва ўсіх дарослых матылёў шэсць ног, хоць у некаторых добра бачныя толькі чатыры нагі – яшчэ дзве нагі вельмі маленькія і іх цяжка разглядзець. Гэтыя дзве маленькія ножкі дапамагаюць матылю кіраваць хабатком.

З адрозненні ад
вусеня, вочы ў
матыля ўладкованыя
складана. Ён бачыць
нават больш, чым мы:
акрамя звычайных
колераў, ён бачыць
яшчэ і ўльтрафіялет.
Яшчэ матыль можа
глядзець у розныя
бакі адначасова.

Цела і крылы матыля пакрыты драбнюткімі лускавінкімі, гэтыя лускавінкі рознага колеру, і яны, як каляровая мазаіка, ствараюць узор на крылах і целе. Яны бываюць вельмі прыгожымі!

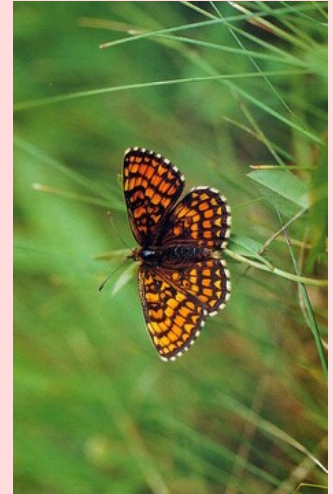
Матылёў ад начных матылькоў (моляў) можна адрозніць некалькімі шляхамі:

1. Вусікі матылёў сагнутыя на кончыках, у то час як у моляў вусікі практычна ніколі не маюць значных выгібаў, затое практычна заўсёды пухнатыя.

2. Цела ў матылёў звычайна больш тонкае і стройнае, чым у молі.

3. Матылі актыўныя, у асноўным, днём, а молі – начныя насякомыя.

4. У той час як, адпачываючы, большасць матылёў трымае крылы вертыкальна, большасць моляў, наадварот, раскладваюць іх па паверхні, дзе яны вырашылі спыніцца.

Блакитніца

Паўлінавае вока

Капусніца

Лімонниця

*Начныя матылькі або молі:
Медзведзіца, пядзеніца, начны
паўлінава вока, бражнік*

Шашніца

Пераліўніца

Адмірал

Жалобніца

Кратіюніца

